

درهختی که تناوه له نـوان کاریکتهری زـربـاوی و حیکایتخوانی دـنـکیـخـتـی... لـکـښـنه وه: علی شـخـ عومەر

گەر بوون پـکـهـاتـهـی چـهـنـدین خـودـی لهـیهـک جیاکراوه بـ، له هاوکـشهیه کدا به پـداویستی په یوه ست بـ به ئهوانه ی دهره وه ی خود، چـن به چ ځـگـایهـک ده بـ منی بـکـر، وهـک بوون نا تهواوی خـی پـ بـکـا ته وه، چه مکی پرسیار ئه نـتـلـږی زیندووبکا ته وه، بـ په راوـږـ خـراوین! په راوـږـبوون چ واتیاه کی هیه! بـ له دنیای به رده ستدا نه گم به حزو خه ونه کانم! بـ ده بـ په نا بهرم بـ خه ون خه یا! له دوا جاردا ئایا ئاو ته بوونم، جـنـیشـنبوونم له نـو ده قـکی فانتازی دا، ده توانـ ځـگـه زه کانی خه یا، هـوـنـی ئه فسانه و سیحرم له چوارچـوه یه کی گونجاودا، بـ بـگـښـته وه، له پـدراوه کانی یالیزمی باو، دوورم بخا ته وه، ځـچوون بهم ئاراسته یه، ئایا باـبوونی منه له نووسینه وه ی ده قـکی هونه ری، یان گـښـانه وه ی په خشان ئامـزه، ئاسه واری نه مری به دوا ی خـیدا دـنـ، ئایا که نارکه وتنی منه، یان جـهـشـتنی نووسراوـکی ئـتـبایوگرافای خه یا ئامـزه، له دوا ی ناـشـنی له چاره نووسی نادیاری من، له دوا ی حوت سا له ژـرـ درهختـکدا ده دـږـته وه، ده بـته ده قـکی ځـمان به نـوی “درهختی که تناوه” 1 ئه مه ده نـگـکی نه گووتر او ی حیکایتخوانه، که نووسه ری ځـمان “که ریم کاکه” له پشتیه وه وه ستاوه، ځـمانی “درهختی که تناوه” ځـمانـکی “که ریم کاکه” یه له سا ی 2007 ی ز دا له لایه ن یه کـتی نووسه رانی کورد، لقی که رکوک به ژماره 91 چاپکراوه، ئه م ځـمانه له سیوسـ پاږ پـکـهـاتـوه، 238 لاپهـی مام ناوه نده، ئه م ځـمانه له رووی مانا و ده لالت و یوتوبی و فانتازیادا، توانیویه تی شوـنـ دیار له هـزی وه رگـدا فه راهه مـبکات، تـوانینی جیاواز و پرسیار دروستـبکات، هـروهـا وهـکـخانه خـیهـک، ده کـر له نـوی ده قدا بـزیت، هه ست به جووـهـو هه ناسه ی کاره کته ره کان بکه یت، له ژانوژـیان تـبـگـه یت، له مه ودایه کی ئـسـتـتیکـی دا، فره ده نگی، بیرکردنه وه و گومان، لـکـدانه وه ی جـراوـږـر به دی بکه یت، به هـیچ شـویهـک زاـبوونی ای نووسه ر له سه ر حیکایتخوان نابینین، ئاماژه ی ناساندنی بزاوتی نه ته وایه تی وهـکـ با به تـکی مـژوو بوونی هیه، زـر به ځـشکاوانه بـ

زږ له څو کړدن، له ناوکۍ لکه و ته کانیډا، اسان دنی که سهر و
به رکه و تن له ته که دهر گیره کانی ده قدا ده کات، ئایا نووسه ر تا چ ئاست
له ځای گڼۍ انه وده دا به رکه ما ځ بووه له د ځینه ووه ناسان دنی شو ځن،
ده رځستنی گر ځن، ځ ځستنی ځو ودا ووه کان و گر ځدانی به ئه فسانه ووه
ئامازه به ځو ویه کی هه قیقه ده دات، له دهر وازه ئا ووه زو بیر کړدنه ووه،
به گڼ ځستنی خه یا ځدا، تا ځاده یه کی باش سهرنجی وهرگر به نه پچ ځاندنی
کړده ی خو ځندنه ووه په یوه ستر کړدووه، هه ځسانگان دڼ نو، دهر خه ی
ئاو ځته بوونی وهرگر، هه ماهه ننگن له دروست کړدنی په یوه نډیه که
له نځوان هه قیقه و هونه ردا، له گه ځدروشان دڼه ووه ځه هه نده کانی
فانتازی، پاشینه ی ه ځماو ده لالت شان به شان له گه ځکړده ی
گڼۍ انه وده دا ش ځځده بنه ووه بڼو ناخی هه ست و نه ستی یه که یکی
کاره کته ره کان، ده ځځیت له نریکه ووه ده یان ناسیت، له گه ځیاندا ده ژیت،
به تایبه تی پیری به فر و هه ند ځله و ئافره تانه ی که هاوسه رگیری
له گه ځیاندا کړدووه، به کم و زږر باسیان ل ځو ده کات، وه که گو ځناز،
ئسته ځ، مږر، فه تانه، مه ستانه، سهر و بږر، هه روه ها حیکا یتخوان
باس له س ځکوچکه ی ځی و مهریم و کوره چاو که سکه که وکاریگه ری
په نجه خوار ده کات، ئامازه به چه ندین کاره کته ری لاهه کی ده کات،
ځمانه که له و کاته ووه ده ستپ ځده کات، کات ځحیکا یتخوان له گرته یه کدا،
پځله ووه ده نځت، زږر نیه پیری به فری ناسیب ځت، له وه ځامدانه ووه ی
پرسیار ځکدا پیری به فر باسی گڼۍ ی باپیره گه وره ی بڼ ده کات که تا
ئستا به پځوه ماوه ته ووه، ناوی گه نج ځیه، کاتی ځی هه موو خه ځکی
گوند دڼنه سهر ئاینی نو، هه رچه نده چه تڼی کو ځیشی تا قانه یه، دځته
سهر ئاینی نو، به ځام ئهم له سهر ئاینی ځی ده مڼځ، پیری به فر به
یانزه پشت ده چ ځته ووه سهر گه نج، حیکا یتخوان، له هه ر دیمانه ی که و
دانشتن ځک پرسیارده کات، پیری به فر وه ځام ته واده کات، ناکات، له
وه ځامدانه ووه ی هه ر جار ځکدا، باسی به سهرهات و حیکایه تڼی کی بڼ ده کات،
یه که له و باسانه، باسی بیره وهری و مږوویه کی بڼ ده کات، که
به رکه و تنی له ته کیدا هه بووه، باسی دوو شو ځنی نه ځنی فانتازی
ده کات، که ځی ئه زموونی کړدووه، که شفی کړدووه، یه کیان دره ختی
ئافره تانه، ئه وی تر دڼدی پا ځانه ووه یه، ئه ووه ی سځیم پیری به فر
ئامازه ی بڼ ده کات، جځگاهه ی به نادیارۍ ده مڼځته ووه، تا حیکا یتخوان
ځی ده ید ځته ووه، دارگو ځز که، حیکا یتخوان ناوی داری وشه ی
لځده نځت، له بن ئه و داره له گه ځجگهره، چا و قاوه، ئیلهامی بڼ دځ
به سهرهات ته کان ده نووس ځته ووه، یه که له و به سهرهاتانه باس له
په یوه نډیه کانی مهریم له گه ځچاوکه سکه دا ده کات، کاریگه ری ئه و
په یوه نډیه چی ده بڼ له گه ځیدا چی لځده که و ځته ووه، ځځی
په نجه خواری هاو ځی له دابه شکردن و له گر ځدانی ځو ودا ووه کان، چی

ده بـ چ كه تنيك ده خاتوه، چ كاريگه هريهك له سهر هيكايتهخوان بهـ دهـ دهـ ت چي به ئهمه وه رگر دهـ ت، چـ ن پيري لهـ ده كهينهوه.

هه نده كانى شوـن

گوندى كه تناوه ههر له سهره تاوه، له ئستاي گـ انه وه دا، پيري به فر نـ رهـ كه وهـ لامى پرسياره كانى هيكايتهخوان ده دا ته وه، له ووى شوـ نه وه باس له پابه ندبوونى به خاك و نيشتمان وه ده كات، له ده سپـ كى مـ ژووويه وه پـيدا دـت، له پـش هاتنى ئاينى نوـيه وه، نه ته وهى ئه مان ههر لهـ ره دا بوونه، لهـ ره له ووى زمانه وانیه وه، پـدا گري ناسنامهى شوـنـك ههـ دهـ گر، درـ ژده بـ ته وه بـ ئستاي گـ انه وه، گهرمـ ژوو په يوه ندى ميلله تـك ههـ نهـ گر به ووداو، كاره سات، به رگرى، هزرى مان وه و كارتـ كردن، ئه وا هـ سه نايه تى پيري به فر ده توانـ ههـ يبـ گر، كه مـ ژوو به يانزه پشت دهـ ته وه سهر گهـ نجـ ي با پيره گهره ي، ئامازه كردن به كـ لى گـ ي با پيره گهره ي كه تا ئـ ستا ههر به پـ وه ماوه ته وه، له سهر ئاسته كانى گـ انه وه دا ههـ بـ ژاردنى شوـن و شوـنـكات، مانا، ئاوهز و دلالت ههـ دهـ گر ت، دهـ كر چه ندين خوـ نـ د نه وهى جياوازى بـ بـ كر، چـ ن بيره وه رى پرـ ژه يه كه له دواى مردنه وه نه بـ ت نايه ته دى، مانه وهى كـ لى ئه و گـ هـ ش له گـ ستانـ كى وـ رانـ بوو، لاي پيري به فر پرـ ژه يه كه، له كرده ي گـ انه وهى بيره وه رى خـ ي دا، ژـ دهـ ر كى ئيلهام به خشه، گوندى كه تناوه وهـ لامى ئه و پرسياره نه زانراوانه يه كه بـ ته واو كردن و نووسينى دهـ ستـ نووسى مانه كه ي، هيكايتهخوان ههـ ميشه داگهـ انى بـ ده كات، به ديوـ كى ديكه دا دهـ كر ئهمه وه رگر، لهـ نـ وان مانه وهى كـ لى گـ هـ كه وه له گهـ ناوى خاوهـ ن گـ ره كه په يوه نديك بدـ زينه وه، واتا له گهـ گهـ نجـ به پـ ي گـ انه وه كانى پيري به فر، كه به تاق و ته نيا هـ دهـ ستى ئاينى نوـ نه بووه، پـدا گري و سووربوونى له سهر پرينسيپى ئاين و تـ وانينى خـ ي كردوه، جيا بوونه وهى له وانى تر مانايه كى جياواز به ژيان و مردنه كه ي ده به خـ شـ ت، ههـ ستى بوونايه تى له و ساته وه خته وه دهـ سهـ رده بـ ت كه هاودژبوونـك نهك له ماناي ژيان بهـ كو له مردنيشدا، هـ نگـ ده دا ته وه، ئاسه وارـ جياواز له پاش خـ ي بهـ دهـ دهـ ت، پرينسيپى سووربوون، مانه وه و هـ دهـ ستـ نه بوون شوـ نه وارـ بـ مـ ژوو دهـ دهـ ته وه، ئه وانى كه هـ دهـ ستـ بوون، ئاينيان گـ ي، شوـ نـ يان له گـ ستانه كه دا نابيين، به چه تـ ي تاقه كوـ هـ كه شيه وه كه هـ دهـ ستى ئاينى نوـ بوو، بـ يه ده بينين، سه رجهـ م گـ هـ كان وـ رانـ بوو، ته نيا يهـ ك گـ گـ هـ واھى مـ ژوو يه كه، له شوـ ن و داكه وته كانى ئه و گـ ستانه، له نيشتمانـك دا ماوه ته وه، ئايا ئه و ئـ ژه مـ ژوو سهر فرازى نيشتمان له گـ نـ را! يان به ئاراسته يه كى

دیکه، گڼا بڼه چوارچلوهی بهرگری، ئایا نه و څه شخې نیشتمان
 کڼه تاییهات، گه نځه وه نوڼه نهری نه ته ویهه، هر له و قه به
 خڼه یه تییه دا، مراندی، نه وی له څه ستای گڼه نه ودا به نه مری
 ماوه ته وه، کڼلی خه ونه که نه هاته دی، نه وهی کوڼه تاقانه که یه تی، که
 پیری به فره، نه وی چه ته یه، خه کی گونده، چه ته جگه له وهی ناوی
 که سه که، له هه مان کاتدا، ده کرڼه وه څه ناوه ڼاوه وهریگرین، که
 خه سه ته تی ئازایه تی ده به خه شته، چه ته ی بڼه پرینسیپ، وه څه زڼه ربه ی
 نه وانیتړ که له ئاینی باوبا پیرانی لایدا، له دواي ئازایه تی و
 هه ستکردنی به که رتبوونی شوڼ و غه ریزه ی مانه وه و مردن، نامڼه بوونی
 خود له ته که بابهت، داچه انی یه کبوونیان، کت و مت و ڼه ی نه ته ویهه که،
 که ناتوان مڼه ژووی خڼه یان بنووسن، گڼه انکاری له چاره نووسی خڼه یان
 دا بکه، ئازان شه ری بهرگریان زڼه رکړدوه، به نام نه مانه وه څه ووداو
 ماونه ته وه، نه یان توانیوه گڼه انکاری له نه و مڼه ژوودا بکه، هر وه څه
 گڼه رستانه که به وڼه رانی ماوه ته وه، خه کی هم گونده دووسه د که سن،
 حه فده ماڼه، سر به هېچ شو ڼه څه نیه، له ووی مڼه ژووه وه له هه ریه که
 له شاره کانی، نهسته مېوو، تاران، به غدا، کڼه نتره، که ریم کاکه ی
 مانووس زڼه به ووردی به ته بڼه گرافیه نه، ووماڼی شو ڼه کانی
 کړدوه، هر له ماڼه، رووبار، جڼه گه، هه ردو دڼه و شو ڼه نی چیاکان،
 دارو به ردو ته نانهت وهرزه کانی ش سیمبول کن له نه و کاره کته ره کاند
 دهره وشا ندنه وهی هه یه، نه شو ڼه نه گشتیه، خاڼی به یه که گه یشتنی سڼ لای
 سڼ گڼه شه یه که، له سڼ لوه، سڼ گڼه گای له ده به ته وه، به ئاراسته ی باکوور
 څه ده چه ته نه و نهسته مېوو، به ره و څه څه څه مات ده چه ته تاران، به ره و
 خوار له به غداي، له ئاست دوورو نزیکی مه وداکانی، هر سڼ کیان به
 په وهی بڼه نی شو ڼه نکات، به مانگ و هه فته و څه یه کسانن،
 په لینکردنی مه وداي شوڼ به کړده ی شو ڼه نکات وه، په دزڼه که،
 گرڼه دانڼه که، به ووداوه وه به ستراره، په یوه ندی به جوو ڼه اندنه وه و
 خه سه ته یه که سایه تیه کان هه یه، په وانی کات له په دراوه کانی شوڼ دا،
 به څه څه جیاواز کاریگری څه نگدانه وهی له سر که سایه تیه کان
 جڼه گیرده کات، له گڼه گای شو ڼه نه وه ده کرڼه باری دهروونی و ته وانی و
 گڼه شنیگان دیاریکات، سڼ بهری ووداوه کان به په یو جوو ڼه یه که سه کان
 له شو ڼه نکاتدا ئاسه واری نه خه یه که له شو ڼه ندا به جڼه ده څه ته،
 څه نگدانه وهی خڼی ته خده کاته وه، نه وه تانی که تناره وه څه شوڼ
 کاریگری په گه یو جوغرافی ته نه واره به سڼ گڼه گاهه، به سڼ که لتوور، به
 سڼ میللهت و به سڼ بیرکړدنه وه و بڼه چوونی جیاواز، به هم څه یه وه، ناو
 و شووناسڼ جڼه گیری نیه، هر که سه دڼه ت ناو کی له ده نه ته،
 حیکا یتخوان، که ده نگی دووه می نووسره، به که تناره ده یناسڼ،
 له سه ندنه وهی ناو له شوڼن، کړدنی به ناشوڼن، باکڼه اوندی گومانڼ

فەراھەمدەكەت، نە لە ئاستای گۆڭەنەو، نە لە ئابردووشدا
سەقامگیری تەدا بەرجەستە نابێت، بە پێی گۆڭەنەو کانی پیری بەفر،
بە درێژایی مەژوو، لە ژێر کاریگەری فاکتەرەکانی دەرەو، نە
ناوەو، سیمای سروشتییەکانی سەقامگیری لە ناو شوێن دا
تەكشکاندوو، هەر لە پەلەمار، ھەرشێردن، سووتاندن، ماڵوێرانی،
ئاسەوارەکانی تەپبارانکردن و تووندوتیژی جەنگە ناوەکان،
ئەنگدانەو، یەکی نەرێنی لەسەر کەسەکان ھەیە، جارێك دەکەون، بێ
جارێکی تر کە ھەدەسنەو، ناگەنە کە تا چارەسەری کەشە مانەو،
ھەرلەو قاقا بەدا دەمەننەو، بێیە لە ئاستادا، ئایندە یەك بەدی
ناکەن، مانایان پێ ببخشێت، ناسنامە ھەگرن، لە شوێنێکی سەختی
دوورە دەستن، لە سەگەشە یەکن، نە مەنفا یەکی فەرمییە، نە
نیشتیمانێکی ئازادە، خەون و بیرو پلانی دوا ژیان پێ نییە، تا
پە یوہندییەکی پەزەتیفی پەوہبەستن، ناوو شووناس ھەگرن، مارک
ئاوگە لە شوێنێکدا دەتێت "جیاوازی شوێن و ناو لەو دا دەبینێت،
شوێن پە یوہندییەکی پەزیتیف و شووناسچەنی لەگەڵ کارەکتەر
ھەشیارییدا ھەیە "2 بە پێی پەدراو کانی دەقی بەردەست دا، کەریم
کاکی لەسەر جەم ئاستەکاندا، زیرەکانە توانیویەتی ئاماژە بە
رەھەندەکانی ناوێن بکات، یەكەم وەك پەرچە کردارێك لە
پە یوہندییەکی ئەرێنیدا، قەربووی شوێنی ئاستەقینە دەکات، بە س
شوێنی یوتە بییەو ھەگرن دەدات، وەك درەختی ھاوینە، دێندی پاڵانەو و
درەختی وشە، کە شووناسی تاک بە شوێن و ناسنامەو پا بەندە کات،
چاوپۆشین لە شوێنی ئاستەقینە، پە نابردن بێ شوێنی یوتەبی، لادانێکی
ئەنتەلجییە لە زانراوێك، پرسیارێ نەمر لە ناوێندا دەکات داوای
وہەام و شووناس دەکات، ناتوانێ لە چوارچێوەیەدا بیدۆزێتەو،
سنووری بێ دانێ، کاریگەری ئابردووی ئەم شوێنە جوگرافیە، کارێکی
وا دەکات ناسنامە شوێن پەشەتانی حیکایتخوان، بە نەزانراوی
بەمەنەتەو، تەنانت ئەمی حیکایتخوانیش ناتوانێ ناوی لێبێت، ناو
واتا شووناس ناسنامە، نەك خەسەت، کەت ناو خەسەتێکە، بە
مەبەستەو بێت یان بێ مەبەست بێت، شوێن ناوو ناسنامە لێسەنراو،
بە خەسەت دەناسرێتەو، ئەمی لە دیاریکردنی سنووری جوگرافیای
بەرجەستە کراو دا، چیی ھەشتووہتەو بێ ھەسەنایەتی شوێن و ناوی
ئاستەقینە، چێن وەھامی مەژوو دەداتەو، ناو دامارێ نییە لە
جەستە، شوێن سەینەو ئاسەواری ناوو شوێن، ئێك دووبارە بوونەو
ئەو گۆڭەستانە ویرانە یە کە نە ناوو نە ئاسەواری گۆڭەستانە ماو،
ئەوہی ماوہتەو ھەھەیی سوورە، بەگەیی مانەوہی ناوێکە مەژوو یەك
ھەدەگرن، کەلی گەنجی، لە کاروانی مەژوودا ناسنامە یەکی
نەخوێندراو، فەرامێشکراو، لە بیرەوہری و گۆڭەنەو سەرزارە کیدا

ماوه تهوه، جارجار پیری به فر باسیده کات، به نام ئهوهی جی داخ و
 که سهره، ماکی بـ او بوونهوهی نه خو نده وار و بـ ئاگای تاکه، په یوه ندی
 به ناوو شو نهوه پچـ او، پـ چهوانه ی هاو نیشتمانیه، که تا ئـ سک
 لکاوه به نیشتیمانوه، نامـ نییه به شو نهوه، ئهوهی خهسـ ته تی
 که تناوهی سه پاند، کردییه ناو نیشانی ده سنووسه که ی، له نـ ویدا به
 شـ واز کی ئـ تـ بایـ گرافیا یی خه یا ئـ نامـ ز بیره وه رییه کانی خـ ی و پیری
 به فرو کاره کتیره کانی دیکه ی تـ دا نووسی، که سـ کی هاو زمانه
 خو نده واره، له باره گایه که یدایه، به ناو چه کداره، ئـ ستا ساچمه له
 لاقی دایه، وازی له چه کداری هـ ناوه، هـ بزاردن و سه پاندنی ناوی
 که تناوه، به دهر نییه له هـ نگدانهوهی ئه زموونه کانی، چه ندین جار
 له نـ و ده قی گـ اـ نه وه دا بهر که وتن له ته ک شو ن و ووداوو که سه کاندا
 ده کات، همر جار به مه بستـ ئامازه ی بـ ده کات، بـ نموونه "من دوعا
 گهرمه کانی دایکم بیرده که و ته وه، ئه و کاتانه ی که تنـ کم ده کرد" رـ مان
 ل81، "له دوا یی بزربوونی من، مهریم ئه و که تنم لای کهس
 ناگـ ته وه" رـ مان ل 132، "هرچی هه یه به په نجه خواره که ی بکه م ئه و
 که تنه ی به من کرد" رـ مان ل 126 * چـ ن حیکایتخوان ناپاکی له ته ک
 ناوی شو نندا ده کات، بهر که وتنی هه ندـ له کاره کتیره کانی ش له شو نندا
 ناپاکی له ته ک ئه مدا ده که ن، باکـ او ندی ئه م ناپاکییه واده کات ناوه
 استه قینه که ی به نه زانراوی بمـ نـ ته وه، به خهسـ ته تـ، بناسـ نه وه که
 استه و خـ په یوه ندی به ئه زموونه کانی خودی حیکایتخوانه وه هه یه، به
 هه مان شـ وهش شو ن ناوـ نه ئاسا ووخساری کارـ کتیره سهرکیه کانی
 مانـ که ههـ ده گرـ، ئه وانیش بـ ناو ن، به خهسـ ته تی وونکردنه وه
 ده ناسـ نه وه، وه ک پیری به فر، حیکایتخوان به ساچمه له لاقیدایه
 ده ناسـ ته وه، په نجه خوار، که له دوا جاردا مهریم مـ ردی پـ ده کات،
 چاوکه سکه که به ده نکی مهریم ئامازه ی بـ ده کرـ ت، همر یه ک له م
 کاره کتیره انه له ناوکـ ی ئه جیندای هاوکـ شه یه کن، دـ نه وای به هـ وتی
 ده قی خو نندراو ده به خشن، همر یه کـ کیان تابلـ یه که له وهرگیـ او ه کانی
 چه مکی که تن، له پـ دراوه کانی ده قی نووسراوی حیکایتخوان دا
 نیشتجـ بوونه، بـ نموونه پیری به فر له که تنی چاوه وانیدا، له
 پاییزه وه بـ هاوین، واتا سـ وهرز به تهماحی به هه شتـ کی دنیایی به
 یوتـ بیای دره ختی هاوینه و دـ ندی پاـ انه وه ایده گرـ ت، چاوکه سکه که
 پیرـ زی مهریمه می دـ خوازی لـ زه وتده کات، له هه مان کاتدا، ئومـ دـ کی
 پـ ده به خشـ ت، به وهی هه ندـ له پیرـ زی مهریمه می بهر که وـ ت، په نجه
 خواره که به غه یوری خـ ی تا ئه م له سهر ئـ گای پیرـ زی مهریم
 ههـ که نـ، بهرده وام به خراپه ناوی مهریم ده هـ نـ و برینداری
 ده کات، له ناوکـ ی ده قدا، تابلـ یه ک له گومان وهرده گیرـ ت، جولیا
 کریستیفا دهـ تـ "هه موو ده قـ ک بریتییه له تابلـ یه ک له

وهرگه راوه كان"3، له گه انه وهى ووداوه كان دا، ئهم تابل يانه، فاكتهر كى سهره كى كه تنه كانى حيكايته خوانن، ههنگدانه وهى كه تنه كان بنه مايه كى تر ده خاته سهر بابته تى ووداوه كانى نه شو و جهسته ناله بارو هست و نهستى حيكايته خوان، به جرك نه ناوى خيمان پدهت، نه ناوى ئهوانه بهر كه وتنى استهوخى له ته كياندا ههيه، جگه له ناوى مهرىم نهبت، ئه ویش له سىنگه ئه وهى مهرىم، له ناجى گرى خيدا ئاو نه ئاسايه كه، له ناشوئى دا نا م بوون، له گرته جياوازه كانى گه انه وه دا، و نهى شكستى خى تدا ده بين، هه بهت به هه مان ته وانينى چه مكى ب ئومدى شكستيه وهش، نه گه یشتن به خه ونه كان، هاوته ريبه كى هاوس زانه له تهك دهستبه ردار بوونى هه نه ده كانى جى گرى شو و له ههنگدانه وهى ووخسارى ناجى گرى مهرىمدا به ديدى كات، له مانى نو دا له نه و نه زانراوه كانى ده قدا توهانه وهى ناو و ووخسارى ئهوانه ناويان نه ها تووه، به جى بوونه وهيه كه وه گه ما دراون، گه ده كه نه وه بى كه ساندنى ئهوانه ناويان ها تووه، بوونه ته ژدهرك له نواندن و كخستنى بارود خى كى گواستنه وه له و نهيه كه وه بى و نهيه كى تر.

نهانى به هارو شكستى هاوینه

له ناوكى په يوه ندييه كانى به كه سانى ديكه وه، به پى ئه زموون، پىگه كى مه لايه تى، خه س له ته كانى پكهاته كى كه سايه تى وهك دال ك ههنگدانه وهى ده بى له سهر مه دلوول، به پچهوانه وهش دروسته، هه نه ده كانى ئهم په يوه ندييه به گوهرى پشهاته كانى ووداو ده جو وى، له ديمه نه كه وه ده چنه ديمه نه كى تر، له ئاست كه س كه وه بى كه س كى تر شقى جياواز، يان لى كچواندن وه رده گرن، به هه ند دا گرى ههنگه ده رگا كانى لادان وهه خليسكانيش له په يوه ندييه سروشتيكانى مر ق دا دهسته به ربكات، قين و ئه وين ئاو زانى به كترى كات، هه بهت نه خشه جومگه كانى بنيادى كه سايه تى، بى بنه ما له جوگرافياى ده قدا نايته سهر م ئرووى ناساندنى كه سه كه وه، گه مانايه كى پنه به خشت، فليپ هامان له شو نه كدا ده ت " له ميانه و ناكى ده قدا نه بى كه سايه تى نه ژدهرك و نه ماناي ههيه"4 گه ان به دواى مانادا، له دواى به يه كگه یشتنى ئه و خه س له تانه وه دهستپ ده كات كه كاريگه رى به شه به ربى اوه كانى چه مكى زانين استهوخى بلك نين به بارود خى دهركه وتنى كه سه كان، ئهم كرده يهش له هه وه شانده وهى ئه و ديمه نانه كى ده كره نه وه، ئا زيبه ك به خ وه ده بين، به ستايل كى باز نه يى هه و ده ده ين، خو ننده وهيه كى شاقوئى بى كه ين، ته وه رى س كسى وهك لى كه وتى ك بى كه ينه دهستبى ر كى گونجاو، بارود خى كه سايه تى حيكايته خوان و ئاسته كانى گه انه وهى به سه رها ته كان، له چكه

بهرکه وتنی له تهك ده ورو بهر دا بکهینه بنه مایهك بـ ئاشکرا کردنی
 ایهـه کانی نهـنی و لهزه تی دـزینه وه دژه وازه کانی، که له نـوان
 پـوهرو جیا بوونه وه دا، ده بنه هاندرـك بـ امکردنی په یوه نډیهك،
 به حسره ته کانی نهوین و تـرکردنی دواکانی جهسته وه گه مارـدراون،
 به پـلـلـنـانی که سایه تی حیکایتخوان خـی به مـنـلـلـگ، گوزارشت له وه
 ده کات، به وهی زووگوورتیه، له دنیای ژندا هیچ ئەزموونـکی نییه،
 نهوانه ی بهزای نهون خهریکه ده بنه باپیره، که چی نه میش هه روا
 ماوه ته وه، خالیه له تام و کامی مـینه، بـ مـنه ئاوـنه ی
 یاده وریه کانی تهـخ و ناتهواوه، لهزه ته ناکات گهر جوانیه کانی
 پیاوه تی خـی له گهـ مـنه دا نه بینـ، ده ترسـ نه گات به لهزه تی نهو
 نهـنیه ی که تـوانه وهی هـنگی جهسته ی خـی له هـنگی جهسته ی مـینه دا
 به دی نه کات، ئای له سحری تـکهـبوونی هـنگه کان، ئای له مـینه و
 جوانیه کانی، به تایبته مهریم، که به گوـره ی حیکایتخوان، گشت
 جوانی کیزانی دنیا له ودا ده بینـ، مهریم و شـخیه که ی بوونـکی
 هایدگریه، ئاوـنه یه که خـی تـدا ده بینـ، ماـکه که چـن نهو تـدا
 نیشته جـبووه، ده یه وـت نه میش تـدا نیشته جـبـت، باشلهر
 دهـتـ"ده بینین وـنه کانی ماـ، به دوو ئاراسته دا ده جوـته وه، به
 دیوـکدا نهوان له ناو ئـمه دان، به دیوـکی تریشدا ئـمه له ناو
 نهوانداین" 5 بهـام ئایا مه زنده و ویستی حیکایتخوان، به شـوازـکی
 نهـنی به پـی نه خشی نهو ماـه ی نهـم له چینه قووـه کانی خهون و
 بـئاگاییدا دایـشتووه، ده جوـته وه، یان به ردی گونا هـك، ده بـته
 له مپهـك تراژیدیا یی شکاندنـی ئاوـنه یه ك لهـخـده گری، نهـمی
 حیکایتخوان مهریمه ی تـدا ده بینـ، چ کاره ساتـکه خـی به قوربانیهك
 ده بینـت، تاوانبار ئاسا سروشتی بوونایه تی خـی، له لـکچواندنـی
 سروشتی هاوـندا به دی ده کات، و دهـت من پیاوـکی هاوینهـم، وشك و
 برینگ، بـ هه وری مـینه و بارانی به یه کگه یشتن، گله یی و گازنده له
 مهریم ناکات، بهـکو سه رجهم ژنی دنیا غه دریان لـکردوه، هه سترکردن
 بهـم غه دره له ئـستاوه نییه، ابردوویه کی له مـژینه ی هه یه،
 گرـیه که به نه مری ماوه ته وه، کاتی خـی له پـلی سـی ناوه ندی،
 مامـستایه کی ژن وانه ی بیرکاری پـ گووتووه، كـک سه یری ناوچه وانی
 کردوه پـی وتووه "هه ندـك سه روسیما هه یه هیچ ژنـه زی پـ ناکات"
 رـمان ل 135، حیکایتخوان دهـت کهس وهك نهو مامـستایه منی
 نه ناسیه وه، واژووکردنی نهـم پـلـلـنـانه، ئاماژه یه کی استه وخـی
 اده ستبوونه به لـسه ندنه وهی به هاری گهـنجـنی، قـناغی هه رزه کاری،
 پووکانه وهی ههستی خـشه ویستی به رانبهر به هـگزی مـینه، چـونه
 بـ نـو وه رزی هاوینه، به نـو تین و گهرمای نامـبوونی سـکسی،
 بازدانه له به هاری په یوه ندی دـداری بـ هاوینـ که ناتوانـ،

تیونییه تی ئاه وحه سره ته کانی به هاری د بشکـنـ، هاوینـکی ته نیا،
 بـئومـد، بـبهـشه له پاشخانی به هاری، وهرزیکی ناتـهـواوه، بـقـناغ
 و دگمایه، هست به که می ده کات، تا بـیتـ شهرمنه، ناتوانـ گوزارشت
 له داری بکات، پشتـ استکردنه وهی قسهی مامـ ستاکه ی کردووه ته فیزای
 مینـرـک، بهـرده وام چه وسانـدنه وه و سته ملـکردنی خـی تـدا
 نوـده کاته وه، به وهی که سـکی ئیسـک قورسه، دـگیر نییه، ئـم
 هـستکردنه گیانـکی شهـانگـزو دـرهق و خـسـه تـکی هاوینـه ی
 پـده به خـشـت، پاـنـرـکه په ی به یگای سروشتی نابات، بیگـیه نـته
 مه به ست، استـه وـقـه د بـکی میکانیکی ده گرـته بهر، له قـدا، زیاتر
 بیر له ده سکـه و ت و له زه تی جهـسته یی ده کاته وه، وهـک له وهی بیر له
 په یوه ندی ئه وینداری بکاته وه، درکـردنی به دـهـاوکی و نه بوونی
 په یوه ندی ئه وینداری استـه قینه، ده یخاته ژـر فشاری پرسـیاره
 تـکـشـکـنـه کانی خود، چ گوناـهـکی کردووه، هـزای قورسه، له سـی
 ناوه نـدیـه وه، قوربانـی ده سته واژه یه که، وهـک تاوانبارـک خـی
 ده بینـت، ناچـته دـی ژنه وه، ده یه وـت بگـه تـه وه بـ دنیای سـزو
 جوانی ژن، به لـبـوردن، چاوپـشـین له ئـسـک قورسی بکـرت، پیرـزی به
 ده ستهـنـ، بـ ترس، به ئومـده وه خـی یه کلابکاته وه، بـته وه نـو
 ئامـزی که سکی به هارانه، بـته لای مهـریـم، مهـریـم گوزارشت له و
 په یوه نـدیـه ده کات، که له هاوینـه وه ده یگـه تـه وه بـ قـناغی پـشـتر
 باوشـکه له سـز، ده یگـه تـه وه بـ به هاری چاوه سهـوزه کانی، بـ
 سروشتی په یوه ندی داری، که له هر سـی سـای ئایدلـژیاو
 سایکـلـژیاو له دوا جاردا له تهـک سـکـس دا کـکن، بهـام تـزی ئـم
 سـا سروشتیه له تهـک په یوه ندی داری عوزری دا یه کنایه ته وه، ئه ویش
 نه کرانه وهی به هاره، نه بوونی سـکـسه، داخران و قه تیس بوونی
 ده روونه، له نـو وهرزی نه بوونی و وشکه ساـی هاوینـه یه، هست و
 لاقه نه کردنی پیرـزیـه، مانـه وه یه له نـو بـگـه ردیدا، سهـرسا مـبوونی به
 جوانی، ته قینه وهی خـه و یستییه کی ئاوهـانه، بچوکـکردنه وهی خـی
 وگـوره کردنی ئه وی دـخـواز، وای لـده کات ئه و به پـمـردـ پیرـز، بـ
 سـکـس سه یرکات، ئایا بیرکردنه وه له چه مکی جوانی هـها له خود دا،
 مانای نه مرییهـک نابـه خـشـت که کرده ی سـکـس تـدا به تاوان
 هـژمار بکـر، له هـمان کاتدا درزـک فهـراهه مناکات له تهـک مردنی حزو
 خولیای گه یشتن به کرده ی سـکـسی، به جـرـک له جـره کان، جوانی
 په یوه ست ناکات به پاکدامـنی و بـگـه ردی، گهر له ئاستی بینیندا
 دوالیزمه ی ووه ئهـر نییه کی جوانی بـتاوانی بـت، ئهـوا ووه
 نهـر نییه کی جوانی ناشرینی و هست به خـشـنه به تاوان، به
 گوناـهـبون، ئافرهت په رستگایه که شوـنی گونـه کارو تاوانباری تـدا
 نا بـته وه، به هارـکه شوـنی هاوینـی تـدا نییه، پرسـیارـکه ته نیا

وهـامـكى تـدا نـيه، گـر زـرى بـ بـنى هـكارهـكهـى دهـگهـنـتهـوهـ بـ
دنـيايـى دهـرهـوهـ، يـان بـ اـبرـدوـويهـكـ، لهـ نـاسـنامـهـى وهـرزـكـ دا، وهـكـ
تاوانـبارو گوناـهـبارـكـ هـنگـ وبـى داوهـتهـوهـ، خـى بهـ پـياوـكى هاوـينهـ
دهـخوـنـتهـوهـ، ئـم زهـمينهـيهـش هاوشـانهـ، يهـكدـتهـوهـ لهـگهـ گهـيشـتن بهـ
درهـختـى هاوـينهـ، يـان درهـختـى ژـنانهـ، ژـنان لهـ گهـرماوهـكهـى مـرـ بـى
ووتـ دهـبنهـوهـ، مهـراقـى ئهـمـيش بينـينى جهـستهـى مهـريهـمهـ بهـ ووتـ و
قووتـى، ئهـمهـش پاـنـهـركـى بهـهـزى مانهـوهـيهـتى لهـ كهـتناوهـ، بهـو
هـيهـشهـوهـ دان بهـخـيدا دهـگرـتـ، بهـ ناچارى بهـرگهـى چاوـهـوانى سـ
وهـرز دهـكات، هـر لهـ پاينـى گهـيشـتنـيهـوهـ بـ زستان، بهـهـارى درـژ و
ئـنـجا هاوـينى مهـبهـست، ئـم كهـ تهـمهـنـكى بهـهـارى لهـدهـستـچووهـ، قـى لهـ
بهـهـارهـ، جوانى سـروشت لهـ هاوـندا دهـبينـ، ئـم بينـينهـ بهـديوـكـدا
يهـكدـتهـوهـ لهـتهـكـ پـكهـتهـى وشـكـ و برينـگى بوونـيدا، بهـديوى سـروشتـيش
دا، پارادـكـسـ لهـتهـكـ بهـهـارى سهـوزى دوور و درـژى كهـتناوهـ دا،
فهـراهـهـمـدهـكات، كهـ پرهـ لهـ گوـ و گوـزار، بهـ ديوى ديكهـشـدا لهـتهـكـ
چاوـسهـوزهـكهـى هاوـرى دا، ئـم پارادـكـسهـ نوـ دهـبـتهـوهـ، بهـ كردار
لهـتهـكـ مهـريهـمى چاوـكهـسـكـدا يهـكدـتهـوهـ، بهـوهـى هـردووكـيان بهـ جووتـه
دوو بوونـهـوهـرى بهـهـارينـ “بهـ چاوـى خـم لهـ درزى بهـردـكهـوهـ ديتـم، وا
لهـ ژـر برادهـرهـ چاو كهـسـكهـم اـكـشاوهـ ماچى دهـكات، نازانـم چـى
ديـكهـيان دهـكردـ” مانـل 76، ئـم بينـينهـ، شاهـيدى يهـكهـمهـ، لهـ
ناوهـخونـدا، بـياردهـدات، چـتر بينـهـر نهـبـتـ، لهـ ساتى وودانـى
گوناهـهـكهـ كهـ لهـوـبوو خـى نهـگرتـ، هـهـهـاتـ، لهـ ئاستـكـدا هـهـقيقهـتى
كهـسـكى بهـ دهـستهـناوهـ، لهـ مهـزنـدهـيدا نهـبوو ئاوهـانهـ بـتـ، لهـ
ئاستـكى ديكهـدا لهـ اـدهـستـبوون و پهـرتـبوونى جهـستهـى ئهـو بهـهـشته
پـيرـزهـهـهـدـكهـ حـى خـستهـنـو دـزهـخى دـانـدن، گهـانـديـهـوهـ بـ
هاوـينى قاتـى، ئهـمهـش خـى لهـ خـيدا، داـمانى زهـمينهـى پـلـينـكردنى
هـهـهـندهـكانى سـيـحـرى خـهـويستى عوزـريـهـ، سهـرهـتـاى خـى وهـرچـرخـانه
بهـرامـبهـر بهـ داكهـوتهـ سـروشتـيهـكانى چهـمكى سـكـس، چاوـلـكـردن و بهـ
ئاگاهاـتنهـوهـى باـاـى خودهـ لهـ بـيرـكهـيهـكى جـگر، مهـريهـمهـكهـى
جارانـى تـدا نابـينـ، دهـركردنـهـ لهـ بهـهـشتى پاكدامـنى بـ دـزهـخى
سـكـس، شـكهـ، اسانـدن و باوهـهـنـان بهـو گرتهـيهـ، تـزى گووشـارـكى
چهـواشهـكارى هـهـدهـگرـتـ، تهـشهـرهـيهـكهـ گيانى نهـرسيـسى زاماردهـكات، وهـكـ
بهـرگـرى و پهـرچـدانـهـوهـيهـكـ، شـمانهـى پهـگرتن لهـ هـردوو كارهـكتـهـرى
ئـهـو گرتهـيهـهـدهـگرـتـ، كهـ نهـيتـوانى تا دوا ساتهـكان، منـهـى
كوژانـدنـهـوهـى ئاگرى ئهـو لهـزهـتهـ بكات، دوو بوونـهـوهـرى بهـهـارى نهـيان
توانى لهـ نـوان ئهـرنـى و نهـرنـى دا جياكارى بكـن، لهـ نـوان
بـگهـردى و باجى ناپاكى دا، چاوـكهـسـكى هاوـمـ و مهـريهـم، بهـ
خودوخـهـدوهـ لهـ بهـيهـكـگهـيشـتنى دوو جهـستهـدا، هـزـكـ دهـكوژن، ئهـمى

بگه رهوه به تماشا کردن کی پدزییهوه حزك ده یكوژت، تههیهك ده یگرتهوه، ئهم وهك پیاوکی هاوینه، ناتوانه بگهته دواوه، بهر له دوو کسی به هاری بگرت، بهر له مهریم و چاوکهسك بگرت، به هار وهرزی دداری و جوان پهرستییه، ئهم له سهنگهی ئهوهی پهککهوتهیه، ساچمه له پیهکانیدایه، له هاوینی ته نیایی به هاری ته بایی و جووتبوون، نه پپی پهینهوه، نه پپی گهانهوهی ههیه، ناتوانه په یوهندی دروستبکات، له کو جوانترین کچی دنیا به پیاوکه ازی ده بته، که خای دنیایه، هیچ کچه حز له چروچاوی ناکات، ئای مهریم چن له دندی پاانهوه، له پیرزییهو منت پهانهوه به دوزهخی ته کردنهوه، ئهی چ جگه کهیه کی کرد، هوهکانی سروشتی گه یشتنی له مانهوه گواستهوه به چاوکهسك، نازانه چن بنه ماکانی په گرتنی سهکسی، قهربووی ایهکانی پیرزی دهکات، چ که تنهکت بهرپا کرد، ئه دی نازانی پیرزی، توندوتیژی و په گرتنی به دواوه دته، پیرزی ته نه بوایه، که به ئاسانی ادهستی چاوکهسکت کرد، من چیم دابوو له چاوکهسك، به ئاشقی ده بووم، که من نه گم به تهی مینه، خ وهك پیاوکه به سهلمانندی بوونایه تی خم، ازیکردنی نهرسیسی بریندارم، ناچارم سیمای ته لهودا ببینم، ده توانم ته لهو بکه مهوه، پیرزی ته بگه مهوه، چاوی بشکشم، چاوشکانندی ئهو، گهانهوهی تهیه به من، ئاو دانهوهی به هاره به سهوزکردنی هاوین، هتکردنهوهی ئهو تهیه که هیچ کچه حز له ره پیاوه ناکات، بهام له کهینهو بهینه، ئهوی مهریم دای به چاو کهسك نهیدا به حیکایتخوان، کاته له گهانهوه، گه به مهریم ده گرت، پپی ده ته “یهك جار ئهو له گه من بکه، له ته منم بیر له درهختی هاوینه ناکه مهوه” مان له 75، له هسبردنهوهی پاکدامنی مهریم هیهك به مانهوهی خای نادزتهوه، بهیه هوه ددهات خای له نهو ببات، پیری به فر به هاتنی وهرزی هاوین، به سهیرکردنی ژنی ووت و قووتی درهختی هاوینه، ساردی دهکاتهوه، چاو کهسکه پویستی به هاتنی هاوین و درهختی هاوینه نییه، ههردووکیان دوو کارهکتیری به هارین، به کردار کاری خای له گه مهریمدا کردووه، پیرزی له وهرگرتووه، هنگی بهکیان گرتووه، هاوشوه بوونکه له چاو و لوی مهریم و چاوکهسکدا ههنگیداوه تهوه، چاوکهسك دهکاته جگرهوهی مهریم، چن له په یوهندی ئهوینداری دا، تاوان ده بته جگرهوهی ئهشقی تاك لایه نی، لاسهنگی، شهرم و ههنگ پهینی له دهکهوتهوه، ئهو شهرمهی له بهر بهر مهریم دا، له ووخساری حیکایتخوان دا یهقی ده دایهوه، ئستا له بهردهم چاو کهسکدا، به هه مان شهوه یهق ده داتهوه، ئهوهی ویستی له گه مهریم دا بیکات بی نهکرا، ئستا دهیهوت له تهك چاو کهسکدا بیکات، هه تا دههات شوینی مهریم لهق ده بوو، جی چاوکهسك

جـگیرده بوو، له شوښـکدا به مـنـلـگ دهـت “من برادهره چاو کهسکه کم به هی خـم ده زانم حـزم نه ده کرد کهس لـی نـزیک بـته وه” رـمان ل 78، چاوکه سک ههستی پـ کردبوو، تووخی نه ده کهوت، ده ترسا ئه وی له تهک مـریه م کردی، هه مان شتی له گه بـکر، گـر مـریه م له دنیایی مندا هـمایه بـ بـ پاکدامنی، ئیتر چـن له پـناو هـگرتنی گونا هه کانی، شکا ندنی تا بـکانی خـشـوودی، نه بم به عیسا یهک، له خاچ نه درـم، پیرـزی و نه مری نه گـمـه وه، دوانه ی پیرـزی و گونا هـ له دژوا بووندا، چ له مپهـک له جیاوازی دوور کهوتنه وه دا، به ده ستدـنـ، ئیتر چـن ته بایی و سـاو و نـزیکـی له نـوانیا نـدا ده مـنـ، به چ سـاو پـوهـرـک، سـاو له نـوان حیکا یتخوان و چاو کهسکدا ده مـنـی، له ترسی ئه وه ی نه با دا لاقه ی بـکر، لـی دوور ده کهو بـته وه، ئم دوور کهوتنه وه یه، شکستییه کی دیکه ده خاته سر خه مه کانی حیکا یتخوان، ئه گـرکانی پاکبوونه وه، له گونا هـ بهر ته سـکتر ده کاته وه، به رـه وی ووباره وه، چه ندین نامه بـ مـریه م ده نـت، بـده نگی مـریه م، وه بـمنه دانه وه ی وای لـده کات، په نا بهر بـ په لاندانان و تـه کردنه وه له مـریه م، که شفکردنی سـگا و شوـنی درهختی هاوینه، کاتـ ده مو به یان ده گه بـته وه بـ سر کاره که ی، حـره سه که ی هاوـی په نجه خوار گومان ی لـده کات، وا ده زانـ شه و خـی به مـریه م گه یان دووه، سرسام ده بـت، باوه ناکات ” به است مـریه م ئه وها یه ماچ ده داته هه موو که سان بـ هه موو که سـ اده کشـ به س له گه مـن و ئه و کوره له من به دبه خـتر ئه وها یه ” رـمان ل 120، درهختی نا جـگیریهک، نه بوونی متمانه و گومانـک له تـوانینی حیکا یتخوان دا به دی ده کـت، یه که مجار گومان له توانا کانی خوی ده کات، نه گات به مـرامی خـی، هر له سـگای خه یاـه وه به مـنـلـج چه نده ها ئه مسـرو ئه وسـر له گه مـریه م دا ده کات، ناگات به ویسته کانی دـی، دووه مجار گومان له پیری به فر ده کات، کاتـ باسی درهختی هاوینه، یان درهختی ژن و دـندی پاـانه وه ی بـ ده کات، سـه مجار گومان له مـریه مـک ده کات، که به سـ مـریه م ده یبـنـ، مـریه مـکی پاـ به رده که، له گه چاو کهسک دا بوو، شایه دی یه که م بوو، به چاوی خـی بـنی، بوـری نه کرد تا کـتای ته ماشای بکات، دووه مـریه مـی گریمانـراو بوو، په نجه خواری هاوـی ناساندی به خراپه باسی لـوه ده کات، سـپه مـریه مـه کی بهر دـی خـی بوو، ئـستا چیبکات، چـن گومان له استی جیا کاته وه، باوه ناکات، ئمه مـریه م بـت، له سه ره تادا، چاوکه سک له دوا جاردا په نجه خوار، توانی کـتای به سـی پاکدامـنی مـریه م بـنـ، تـزی هاوکـشه یه کی دژوار بخوـقـنـ، له تهک تاواندا بهر کهوتن بکات، پله و پایه ی پیرـزی له موقه ده س، وه رگرـته وه، باز نه ی موقه ده س بشکـنـ به وه ی “هیچ

سه نتهر کی موقه دهس نییه، باز نه یهك به دهوری خیدا نهك شت" 6، له ونگهی حیکایتخوانه وه، مهریم سه نتهری پیرزی له موقه دهسه وه وهرگرتووه، له لکهوتی باز نهی په یوه ندیه کانییه وه، درك به دهرهاویشتهی چه ندین ململانی دهکات، به دیو، به چاره نووسه وه گریده دات، به دیو کی تر، ثم ململانییه شاراه نییه، ململانی شو نکات نییه، به کو کوشو بردهی پدراوه کانی داکهوت و هه قیقه ته، داکهوتی په یوه ندی حیکایتخوانه به مهریمه وه، به ام هه قیقه ت له نوانیاندا دهو ست، ئه ویش چاوکه سکی هاو ییه تی، که دنیای بگهردی له که دار کرد، په نجه خواریش وهك لکهوتی دهرکی، زیاتر باز نهی ئا برووی مهریمه پیسکرد، له دنیایی ت له کردنه وه دا، هه وانی که تنیکی تری خشکرد، چاوکه سکی له دهستچوو، به ام مهریم و په نجه خوار، هشتا له بهر دهستن، ماوه نه ته وه، یه که م مهریم به ز ئیشی خمی له که دا ده که م، گهر له زه تی جهسته، پیرزی نه دا پم ده یکوژم، به ام که پیرزی ده سنه کهوت، وهك په رچه کردارك، په له ماری په نجه خواری دا، له که یه که م ده ستوه شان ندیدا، په نجه خوار لیهاته دهست، ترو پی لدا، به ز له بن دهستیان دهره نا، ب دووه مجار شکستی ه نا، جاری یه که م له که چاوکه سکدا بوو، ویستی به گای هاو هگه زخوازییه وه چاوی بشکند پیرزی مهریمه می ل وهرگر ته وه، جاری دووه یچکهی تووندوتیژی گرته بهر، ویستی ماف و پاکدامنی مهریم بگ بگ ته وه، لره وه ده کر، هچاوی په یوه ندیهك له نوان س کس و تووندوتیژی دا بکهین، له ههر شو ند پوهر ك نه بی ب س کس، پوهر کیش ناب ب توندوتیژی، گهر س کس له چوارچوهی مر قبووندا، به هاو حورمه تی حی له پشت نه ب، بگ ردرت ب ئامراز کی ب د، ب کوشتن و دامرکاندنه وهی ئاره زووی اگوزه ر، ئیتر چ جگیریهك ده ه ل ته وه ب پته وکردنی به ها کانی مر قبوون و گیانی قوربانی و حیرس و خورپه کانی ئه وینداری، به دهر له کردهی ئه وینداری، له نوان کورو کچدا چ هاوسه نگیهك ده م ند ته وه، ئهی چان شانازی لایه کیان ناب ته هی سوو ککردنی لایه کهی دیکه، پاراد کس ئه نجام نادات، ثم نادادوه ریه، جیاوازییهی نوان کورو کچ، هتکردنه وه یه کی زه قی پرینسیپی له زه ته بهرانبهر به به هاو نرخ، دهسکهوت و بردنه وهی لایه که بهرانبهر به د راندنی ئه ویتره که له کچدا خی نمایشده کات، ب نرخکردنی س کس، ب نرخکردنی مر قه، شکاندنی حهز و له قکردنی پیرزی دیوه جوانه کهی سروشته که ئافره ته، ئایا مهریم وهك ئافره ت ك له کو یی سروشتی ناپاکیدایه، یاخود له کو یی پاکدامنی و ب تاوانیدایه، کات حیکایتخوان وهك بکه ر ك چه مکی ت گه یشتن به استینه وه گریده دات، به ساکانی چ نایه تی گه یشتن به یه قین، هه واده دات په یوه ندی خی له تهك که سایه تی مهریمه مدا هه ننگ ند، له

سایه‌ی سیم‌ل‌ژیای س‌زو چ‌کردنه‌وه دا، ده‌یه‌و‌ت توانا‌کانی کار له
 بکه‌ره‌وه بگ‌ت ب‌کردار، له ژ‌ر جومگه‌کانی ئم جیا‌کارییه‌ی
 گریماسه‌وه، ئه‌ب‌له کو‌دا، باوهر به‌پاکی و ناپاکی مهریم بکات،
 که به‌م ج‌ره ده‌کر پ‌لینبک‌ت "یه‌که‌م استینه‌یکسانه به‌ئه‌ب‌،
 پ‌ده‌چ‌، دووهم نه‌نی‌یه‌کسانه به‌ده‌ب‌، پ‌ناچی، س‌په‌م در‌ پ‌ده‌چ‌
 ناب‌، چوارهم به‌لار‌بردن و چاو هه‌خه‌ه‌تاندن پ‌ناچ‌ ناب‌" 7 ئم
 نه‌گه‌رانه ده‌بنه‌هاندهری دزه‌کردن ب‌ن‌و ژیا‌نی مهریم، له‌له‌زه‌تی
 د‌زینه‌وه‌ی زیندگی دا، قه‌ره‌بووی شت‌کی ونبووی پ‌بکات، که لای
 ه‌گه‌زی م‌ینه‌دا چه‌سپیووه، لای مهریم‌میش شق‌یگرتووه، ئ‌س‌ک
 قورسییه‌تی که ناچ‌ته ده‌وه، له‌پاش ئه‌وه‌ی نه‌یتوانی نه‌نی‌ناخی
 مهریم بخو‌ند‌ته‌وه، ده‌ب‌ه‌زی‌خ‌ی له‌بینی نه‌نی‌جه‌سته‌ی مهریم
 دا بین‌، خ‌ی‌ده‌رخات، ده‌ب‌به‌گه‌له‌سه‌ر بینینی جه‌سته‌ی مهریم به
 ده‌ستب‌ند‌، وه‌ک دوا چه‌کی نه‌یار‌ک، یه‌که‌م ده‌توان‌ مهریم‌می پ‌
 بکوژ‌ت، دووهم ده‌یه‌و‌ت به‌هاری په‌یوه‌ندی ئه‌وینداری له‌د‌زه‌خی
 هاوینی دا کورتبکاته‌وه، به‌ده‌ر له‌خ‌شه‌ویستی یه‌کسه‌ر ب‌ته‌سه‌ر
 س‌کس، مهریم کاری وای کرد وه‌رزه‌کانی به‌یکگه‌یشتنی ت‌کدا،
 په‌یوه‌ندی ن‌وان به‌هارو هاوینی پ‌چ‌اند، ئه‌وی ماوه‌ته‌وه هاوینی
 چاو‌ه‌وانیه‌، دره‌ختی هاوینه‌و چه‌مامی ژنانه، له‌دوای س‌وه‌رز له
 چاو‌ه‌وانی، ب‌دوا‌جار گه‌یشته‌دوا‌خه‌ون، وه‌رزی چوارهم، ئ‌ستا له
 په‌نایه‌که‌وه سه‌یری ن‌و چه‌مامی ژنان ده‌کات، له‌ئه‌شکه‌وته‌که‌دایه، وا
 مهریم به‌وو‌تی ده‌بین‌، به‌رگه‌ناگر‌ت ته‌ماشای کامیان بکات،
 هه‌موو جوانن، مه‌م‌ک، ان، سمت، یه‌ک موویان پ‌وه‌نییه، ته‌نیا یه‌ک
 دوانیان نه‌ب‌، یه‌ک له‌وان مهریم بوو، ناوگه‌ی پ‌ربوو له‌موو،
 سه‌یری ئه‌و مه‌م‌که توندو ت‌ه‌به‌که، ب‌وانا‌که‌م ده‌ستی که‌سی
 به‌رکه‌وتب‌، براده‌ره په‌نجه‌خواره‌که‌م در‌یکرد، چاوی منیش به‌هه‌مان
 ش‌وه در‌یکرد، ئه‌و ژنه‌ی بن براده‌ره چاو که‌سکه‌که‌م مهریم نه‌بوو،
 له‌ش و لاری مهریم، به‌هی که‌س ناچ‌ت، جوان دیقه‌تم داوه، هه‌تا ماوم
 چاکه‌ی پیری به‌فرم بیرناچ‌ت، به‌هشتی پ‌نیشاندام، پیری به‌فر با
 تامی بکه‌م، خ‌م ناگرم، با بگه‌مه‌ن‌و س‌گ‌شه‌که‌ی به‌ین‌انی، له
 دوا‌ی ئم دیمه‌نه‌خ‌شه‌وه، حیکا‌یتخوان هه‌ست به‌سه‌رکه‌وتن‌ده‌کات،
 اچیتیه‌ی نه‌نی‌جه‌سته‌ی مهریم‌می پ‌یه‌، فشار‌که‌ب‌ده‌سکه‌وتنی له‌زتی
 جه‌سته‌یی، ه‌ش له‌سپی، پاک له‌پیس، به‌هار له‌هاوین، گومان له
 استی‌دا ده‌د‌ز‌ته‌وه، "ئافره‌ت ته‌نیا ب‌ئه‌وانه‌داخراوه‌که
 کلله‌که‌یان بزرکردووه" 8 گای پ‌ده‌گر‌ت، له‌دیال‌گ‌کدا، له‌پاش
 هه‌و‌دان‌ک، خ‌شه‌ویستی به‌ری ت‌دا ناگر‌ت، د‌ته‌سه‌ر باسکردنی
 نه‌نییه‌کانی جه‌سته، دوا‌جار ت‌خی ده‌کاته‌وه پ‌یده‌ت‌" باشه‌ب‌چی
 مووی بن هه‌نگ‌ت کردووه، که‌چی هی ناو انت نه‌کردووه" ر‌مان ل 204،

که ده ټټت به چاوی څم دیومه، مهریم ملنادات ره تیده کاتهوه، نه و جا
پډه ټټت، نه وه من بووم ټم بینی له بن کوره چاو که سکه که
پا که وتبووی، نه مجارهش مهریم له دهستی هه ډدی و شکستییه کی تر
ده خاته سمر شکستییه کانی، شکستی له دواي شکستی ئاو ټزانی
پډه راوه کانی واقع ده بن، له خهونی ناڅش زیاتر هیچی بډ
نام ډنډ ته وه، ئایا خهون ده سته سه راگرتن و ډاکشانی بډ ئاگایی نییه،
په ښه وه نییه بډ دنیایی ئاگایی، له سمر ټټ پکی ه شبینییه دا
یه کناگرن، حهوت شهوه مهریم شووی کردووه، که بردیان له بن تاراوه
بزه ی ما ټئاوایی لځکرد، له دواي نهو حهوت شهوه، حیکا یتخوان خهون
به ډندی پارانه وه ده بینډ، پیری به فر له بهر خاتری مډر ټم
گوریسه ی شځر کردووه ته وه، ده بینډ ژنه کان دهستی بډ در ټژده کهن تا
هه ټیک ټشن، نه وه مهریم دهستی داوه تا بمکاته ئام ټزی، له پډ گوریس
ده پچ ټټت، ده که و ټته سمر زهوی، له ټټواری نهو خهونه دا بوو، پیری
به فریش کځچی دوایکرد، ته نیا مهریم و په نجه خوار، ئاماده ی
پرسه که ی نه بوون، نهو هه فته یه سځ شتی گه وره له ژیانی حیکا یتخوان
دا ټوویدا یه که م مردنی پیری به فر بوو، شوو کردنی مهریم، سځیم
خهونه که ی بوو، بهر له مردنی پیری به فر به ټټ ژځ هه وای
ټه دوو که وتنی مهریم هات، شهو ټک لای زاوا بوو، بډ شهوی دوايي له گه
سیامه ند دا که جوانترین کوری دنیا یه، چاوه بډ کځی کرد، هه ټهات، له
شوو کردنی دووه م دا که س نازان ټټ بډ کو ټ چوون.

سڳڻ شهي ئڊيبي و گهمه ڪا نبي سڏيا نه هي

”چەند سەیرن، سەروشت و دایک! ھەردووکیان بە میھرەبانی ناسراون
 کەچی سەرچاوەی ھەزاران کارەساتی گەورەن” 9
 جـناوی منی قسەکەر جـناوی ئاز و سەدای دەنگـکی گـگـانەوہیە،
 دەتوانـ بچـتە نـو دەروونەوہ، مەبەستە شاراوەکانی بگـگـرەوہ
 ئاشکرا بکات، منی قسەکەر ئاوەتەیی خوـندنەوہی گـگـانەوہی دەقبکات،
 پەردە لەسەر دەرچەکانی خود ھەلـمـا، لە ناوەخنەوہ بـ ناوەوہ،
 یان لە ناوەوہ بـ دەرەوہ، ئەمەش بە زەمەنی خودیی یان دەروونییەوہ
 پەیوەستە، کە دەتوانـ بابەتـکی ئاسایی بکاتە ئاسایی،
 پـچەوانەکەشی دروستە، ھەنگە لەنـو پـدراوەکانی دەقدا، ھەندـ
 دەستەواژە بـتە ھـاچیتەیکـ بـ چوونە نـو دنیا تایبەتەکە
 ھیکایتخوان، کە لە چەند ویستگەیکـ دا خـی دەنـو، ویستگە
 یەکەم، کاتـ ھـادەستی غایلەیکـ بوو، مەریەمی گەیانە ھەلەلە
 ئاسمان، ھەکـ پـمـردـکـ سەیریکرد، لە حەزو ئارەزووی زەمینی دایـی،
 لە جوانی و پیرـزی دا لە ھەموو کچی دنیا جیایی کردەوہ، ئەمەش
 ھەنگدانەوہی دەروونـکە، پەروەردەیی سـزـکی نادروستە، ناتوانـ

هه و ښک ب جهسته، مانا يه ک ب له زهت بد ز ته وه، پ شتر گووتمان ه ما يه ک بوو ب پاکدام ښی، مه زه ندی ته وه ناکات جوان کی ناو ه ها ما چ بکر، یان که س ه ب بو ږی ته وه بکات، ده ستیل بدات، جوانی و ا ته نیا هی سه یرکړدن و ستايشه، نه ک ده ستل ډان، له ښو جومگه کانی پیر زیدا، وروژاندن ناتوان و ښه ی خ ی بک ش، ته وه کاریگه ږی و ښه ی دایکه ده توان له ه زرو دهر ووندا و ښه یه کی ب له که ښه خ ش ښ، سام پ ی ده سه ات و هوشتمه ندی هه گ ر، ه کاری شکستی په یوه ندی ته وینداری حیکا یتخوان، ده گه ته وه ب کرده ی خ داخستن، ناتوان ل ی قووتار ب، ناماده بوونی و ښه ی پیر زی دایکی که ده سه اتی خ شه ویستییه کی ته و تی له سر دهر وونیدا به ج ه شتووه، له و ساته ی مام ستاکی پ ی ووت، ناچيته د ه وه، ب شای س زرداری پووکا نه وه يه ک له ښوان دایکی و مهریم دا پرده کاته وه، به يه ک نه گه یشتن له په یوه ندی ته وینداری، دوو چاری ک شه یه کی بوونا گه ږی ده کات، چاره ی ب ناد ز ته وه، یان لووتکه ی خ شه ویستییه کی ه ها تا ئاستی په رستن، دوور له غایله ی س کسی، یان چوونی په کسه ږی ب ښو دونیای س کسی په تی ب خ شه ویستی، س زرداری یان س زانی په تی، ح ب جهسته، یان جهسته ب ح، مه ودایه ک له و ښو ښه نیه به خ شه ویستی بهرکه ما ب، ب یه له مهریم ی ب حزو س کس، دایکی ئاسا شایسته ی خ شه ویستییه کی ه ها و ب ک تاییه، خ شه ویستی له و باره حیه دا له ته ک پیر زی دا درز دروستناکات، بهر نه فرهت ده که و ات گه ر بیر له ه وه س و شه هوهت بکاته وه، تا ئ ره مهریم فره زه نده یه کی ئاسمانی حیه، وویه کی پاکی دایکانه یه، به مام له دوا ی ته و تاوانه ی چاوکه سکی ها و ی که له ته ک مهریم دا نه نجامیدا، له د خ کی شهرمانه دا بینی، نه یتوانی سه ږی شکانندی و ښه ی دایک بکات، که له مهریم دا بهر جهسته بووه، هه هات، له به هشتی س زی دایکانه وه فر ډرایه د زه خی په شیمانی، به ت په اندنی و ښه ی دایک له پیر زییه وه، ب ناپاکی و داوین پیسی چوینه ویستگه ی دووهم، چ کاره سات که، هم دوو و ښه یه چن له مهریم دا ک بووه ته وه، چ دوو وویه که له چوارچ وه یه کدا ده قی گرتووه، ته ی چن ه نگدانه وه ی هم و ښه یه پاراد کس له گه دنیای ته مدا نه نجام نادات، ناتوان ج گای بکاته وه، پاراستنی و ښه ی هم ووداوه، له ته ک چه مکی مانه وه ی هیچ و پووچی دا په کنایه ته وه، به گه ی ناپاکیه که، ناکر له ووخساری دایک کی دوو وودا بشارد ر ته وه، وویه کی له و ښه ی دایکیکدا، حیکا یتخوان ده یناس، وویه کی تری چاو که س ئاشکرای کرد، هه بهت به پ ی هم ښه مانه دژوار نیه، له س گ ش ی ئ دیبیه وه، انانی ب بکه ین، لایه کی بنکه ی س گ ش که، دایک کی ناپا که، له مهریم دا خ ی نما یشه کات، لایه کی دیکه ی بنکه که چاو که سکه، نه مانه هردو وکیان،

بهرانبهر حيكايټخوانن، له بنكې هاوكښې په يوه نډيه كډا،
 نزيكبوونهوې نځوان مېرېم و چاو كهسك، بښايي ق و كينه كي
 هاملتانه، لای حيكايټخوان گومان به ټټه بارگاويده كات، نزيك
 بوونهوې مېرېم له هېريك له دوانه، به دهر كړنې په كښكيان
 كښايي د، په نجه خوار، لږهش هر سه له دهرهوې سځگښه كه
 وهستاوه، چاوه يې هل ده كات، په لاني داده ټټت نزيكبوونهوې
 حيكايټخوان له چاو كهسك، ترسي ئه تكړدنې به دواوهوې بوو، بښه
 هم له مېرېم هم له حيكايټخوان دوورده كهوټه وه، هر سه به
 ووته ووت، پډاگري له سوو كړدنې مېرېم دا ده كات، به شوه يه كي
 نااسته وځ، ده يه وټت حيكايټخوان له مېرېم دوور خاته وه، به
 ژره وانكي ووما يې څه شويستيه كي نه هښي بهرانبهر به مېرېم هيه،
 ئيره يې ده كات، ده يه وټت مېرېم له پښچاو حيكايه تخوان بخات، هه موو
 جوښه و قسه كړدنې كي ديار بښيان نا، شار او هيك هه ده گر، چاوگه كي
 چه وساند نه وه يه، تيژ كړدنې گياني دوژمنايه تي و غه يوريه، به دپلانيه
 تا ئاستك ديارده كاني هاوټټيه تي وهرده گه ټټه سر دژه كي، وه همي
 ئه وي ته نيا ئم حيكايټخوان ماونه ته وه بگه نه مېرېم،
 دووپا تكدنه وه وگڼانه وې ئم قسانه به وجره مه دلولي دوانه يه ك
 له څه ده گر، څه شويستي حيكايټخوان ده گڼ ټټ قين، وه ټټ پيش ئه وې
 مېرېم بگڼ ټټه وې بښي، حيكايټخوان به شهر كښايي پښه نا، هر سه
 به اگواستن، څي له كه تناوه و مېرېم دوورخسته وه، له دواي ئم
 ووداوانه وه حيكايټخوان زږ قې له څي ده بښي، ئم قه به
 څله ناوېر دن نه بښي كښايي نايه، چه ند جار هه وې بښي داوه، چي دي
 ناتوان ههستي گوناو له چوارچو هيه كډا بشار ته وه كه هه ميشه څي
 ده نو ښي، له ئاستي ئد بيدا هه ستكړدن به گوناو، هه وښي كي له باره
 بښي له ده ستداني ئاوه زيان څله ناوېر دن، هر له گڼ شنيگاي
 ئد بيه وه، هه ستكړدن به گوناو ده گڼ ردږت بښي تاوانبار كړدن له
 دهره وه دا، له وانگي ئد بيه وه به دياريكراوي دايك پا به نده به
 څه شويستيه وه كه ده كاته مېرېم پښ ناپاكي، يه كسان نيه، به
 مېرېم دواي ناپاكي، مېرېم تاقه كه سځكه ده تواني پارچه
 ټكشكاوه كاني، حيكايټخوان له يه ك نزيك كاته وه، له سځگښي كه تناوه
 دابيه ټټه وه، كه سځ نه ښي له څه گرتووه، يه كه م دښي پاانه وې
 بښي خو بينين به سځكه وه، دووم دره ختي هاوينه يه (حه مامي ژانه)،
 بينيني جهسته ي ژنه هي مېرېم به تايه تي، حيكايټخوان له دښي
 پاانه وه، به پچاني گوري سكه، كه و تنه خواره وه شوو كړدنې مېرېم به
 كه سځكي بڼگانه و نه ناسراو، نه يتواني بگات، نه به مېرېم، نه
 به خه ونه كي، به ام له حه مامي هاوينه مه به ستي پښكا، به جواني به
 ديقه ته وه، به چاوي څي سځگښه كي به يني اني مېرېم بيني، هر

وهك نه خشي سځگڼه شى به هارى كه تناوه، ههردوو به هم هاوشو، ون، هم
وهك هاوینځكى ته مهن كورت و به مهودايه وهك بن ههنگى مېرېم
سافكراوه، بهتووكه، شاراوه نيه پلینكردنى مامې مېرېم لهگه
دوو ههست وورژنې جهسته دا، به تاشینی بن ههنگى، نه تاشینی مووی
سځگڼه شى نه وانى، جيكارى هاوین و به هاره، له سندنه وهى به هاره،
له هاوینی حيكایتخوان، هاوینځكه وهك بن ههنگى مېرېم ساف و لووس
كرا به، گهر پله مېرېم له دایكه وه دانه گر به سزانى، چن ځگا
دهدات پیرزى سځگڼه شى به هار بشكړت، نه دى چن له دوو تن وانینی
دژوازا، هاوین و به هار، ساف و تووك يه كده گرن، دوو تن وانین له
یه كه سدا، به رانېر دووكه س له یهك تن وانیندا، چن يه كده نه وه،
كه له مېرېمدا ځى ده بین ته وه، سځگڼه شى كه تناوه، س ځگای
له ده به ته وه، سځگڼه شى كه نه و گه مېرېم میش س ځگای له ده به ته وه،
یه كه م نه وى بینویه تی و تامی نه كړدووه، شه به پیرزى دهكات،
چاوى نه وهش ده شكړن كه تووځنى ده كه وټ، دووهم نه وى تامی كړدووه،
له ترسانا ده سته ردارى ده به، نه با دا ځى بد رنځ هه ځى، كه سى
سېم په نجه خواره هر سه كه یه، ځى مات كړدووه، له ههله ده گټت، له
پاش هوت سا، له دواى دوو شوو مېرېم د ته وه، به سېم جار
هاوسه رگری له تهك هر س دا دهكات، سېم دره ختی وشه یه، به سرهات و
به شاییه نه و ځه ویستیه حيكایتخوان به مېرېمى جېه شت، كه
تن دا ئاویزانى بوو، به هه مان اده نه و به شاییه، مېرېم سته مى
له كړد، چه وسان دیه وه، نه مهش پاراد كس له تهك وتارى فم نییزم دا
نه نجامده دات، پچه وانه ده سلم ځى، له برى كچ، كو به ده ستى كچ
چه وساوه ته وه، مهوداى هم چه وسان د نه وه یه، د ځینه، ته نیا له
مېرېم مه وه نيه، لهو ساته وه یه مام ستا كچه پې وټ تن جړكى
ناچیته دى هیچ كچه كه وه، نه و مهودايه له نه وان حيكایتخوان و
مېرېم دايه، هه مان نه و مهودايه نه وان هه رزه كارى و كام بوونه،
نه وان، خه یا و هه قیقه ته، گه شینی و به ئوم دیه، نه وان به هارو
هاوینه، بن ههنگى مېرېم و سځگڼه شى نه و گه ییه تی، حيكایتخوان، س
به ركه وتنى له تهك مېرېمدا هه بوو، یه كمجار وهك خواوه ند ته ماشای
ده كړد، ته نیا ځح بوو، دووه مجار له پاش چاو كه سكه وه شهرمى
له ده شكړ، د ته ځیزى مرځ، ده به ته ځح و جهسته، سېم مجار كه له
حه مامى هاوینه به ووت و قووتى ده یینځ، ځح له وهرده گرت، ده به
به جهسته یه كى په تی، به سزانى سه یریده كات، له گرته یهك دا
پایده ځت، نه وهى له گه ځه كه ده یكه له گه منیش به كه، پاره شت
ده ده م، مېرېم به جوانی ده یخو ځ ته وه، كه شووى یه كه م دهكات به
چاو، به زه رده خه نه یه كه وه، ما ئاواى له دهكات، حيكایتخوان به
هزامه ندی و ئاشت بوونه وه تنیده گات، مېرېم به به زى وبه هه

تهگه یشتنی په یوه ندى كو كچ سه یریده کات، مەریه م له پاش دوو
 نه زموونی هاوسه رگیری، بـ جاری سـیه م شوو به په نجه خوارده کات،
 حیکایتخوان، له بن دره ختی وشه دا، به سه رهات و گـانـه وهی
 ووداوه کان، به سیو سـ بهش، به گوـره ی ته مه نی له مانه که یدا
 کـیـانـده کاته وه، له دواى شووکردنی یه که می مەریه م، وهـك پـشـتر
 ئا مازه مان پـی دا، چـن له پـناو هـهـگرتنی گونا هه کانی، شکا ندنی
 تا بـکانی، نا بـته عیسا یهـك، له خاچ نادر و دیار نامـنـد، مانه که
 له ئاست دهق و بنیادی گـانـه وه دا، له سـ کهس پـکهاتووه، یه که م
 پیری به فره، به گفته لـو به سه رهات ته کان ده گـانـه وه، دووهم
 حیکایتخوانه له ده فته ر کدا، کاتـ ده ینووسـ، به سـ شت و کیده خات،
 که چای و قاوه و جگه ره یه، له دـهـاوکـ نووسینیشدا، باس له سـ
 ته کنیکی نووسین ده کات، که هـشکـردنه وه و بـشایى و پـکردنه وه یه،
 سـیه م په نجه خواره، پـیدا ده چـته وه، له پاش حوت سا ده فته ره که،
 ده دـزـته وه، ده یگه یه نـت به ئـمه ی وه رگر، مانه که، له سی و سـ
 پاژ پـکهاتووه، پیری به فر له دواى یانزه پشته وه ها تووه،
 هه رپشتـکیان مـژوو یه کی نادیاره له مـژوو ی نه زانراوى که تناوه، سی
 و سـ پاژ دابهش یانزه پشت بکه، ده کاته سـ، ئه م سـیه، وهـك ناوـك
 له مـژوودا، ماونه ته وه، یه که م گه نـجـیه نه هاته سه ر ئاینی نو
 ته نیا ئاسه واری گـره که ی ماوه ته وه، دووهم چه تـیه، هاته سه ر ئاینی
 نو، سـیه م پیری به فره، که سـکی ئه فسانه ییه، زاواى هه موو دنیا یه،
 هـوشـتى زـربای هه یه، بزـنـه ره کانی گـانـه وه، له سـگـشـه ی که تناوه،
 سـ کاره کته ری سه ره کی بوون، له سـگـشـه یه کدا لـی سـ تـوانینی
 جیاواز ده بینن، یه که م پیری به فر، به هه موو پـوهـرـك کاره کته ر کی
 کلاسیکی بوو، هه ر له ئازایه تی و مه ردایه تی و هـوشـت به رزی و
 لـبـورده یی، ما مـه ی جوانی له تهـك ئا فره تاندا، دووهم حیکایتخوانه،
 کاره کته ر کی دـنـکـیـته، ته ژیه به شکستی و تراژیدیای فره دنگی و
 نه هامه تی، به مهش ده توانـ پایه کانی مان له کلاسیکه وه بگوـزـته وه
 بـ مانى مـدرن، سـیه م مەریه مه، ئا فره تـکه بزاقی فـمـنیـزمی
 هه یه، له هه ستیدا پیرـزی خـی ده دـزـته وه، له بـیارداندا دوو دـ
 نیه ئازاده، مەریه م له سـ بار، باز به سه ر خـیدا ده دات، ئه و جا
 له نگه ر ده گر و ده گیر سـته وه، مەریه می سه ره تای پـشـنا پاکی جیاوازی
 دروستده کات له گه مەریه می دواى پاکدامـنی، له گه هاوسه رگیری
 سـیه میشدا ده گه سـته وه له تهـك شوـن دا یه کدـته وه، پـگه ی خـی له
 که تناوه دا ده دـزـته وه، مانه که ی به دیاری پـشـکـهش ده کر،
 حیکایتخوان له یهـك کاتدا له سـگـشـه یه کدا، به سـ نه هامه تی ئا بـوقه
 ده درـت، یه که م مردنی پیری به فره، دووهم شووکردنی یه که می مەریه مه،
 سـیه م خه ونه ناخـشـه که یه تی، له یه کدا مردنی ووه به هاریه که ی

بوو، له دووهدا گه انهويه تي به هاوین، اگواستنه له سځگشي ته و پټهوه به بن ههنگي ووت و وشك، له سټيهدا ادهستبوونه به سرهه گرتن، بهوودهيه له ونبوندا.

پیری به فر

کاره کتر کی ته فسانه یی ئه رنیه، ده توان کاریکه ری له سر ده وروبه ردا دروستبکات، به زمان و هگزه کانی گان انهوه په یوه ندی به پکها تهی ده قهوه ده کات، گوزارشت له مه به ست و ئه زموون و دنیا بیني خي ده کات، به اشکاو ی باس لهوه ده کات که هژده ژنی هټناوه نه که سیانی ته اقا داوه، نه ئازاری داوون، هرگیز له یه کاتدا دوو ژنی پکهاوه نه بووه، مام هی له گه یاندا مهردانه بووه، سهربازی نه کردووه، له گه سهربازانی وس و عوسمانلی عهره ب و عجه م شهریکردووه، شهری برا کوژی نه کردووه، به برینداری سټجار تا سه د بژمټره، تورک، عرب، فارس و جاشی کوشتووه، په نجا سا ه جگهری تهرک داوه، باس له دوو شوخی فانتازی ده کات، یه کم باس له دندی پا انهوه ده کات، چن گان په کانی سر قه ای لهوه دیاره، هاویندک به ختری مټر حوت گوریسی له گه خي دا بردبووه دندی پا نهوه، مټر ئه و ناوهی لټنا، ئه و شهوه له دواي سهرجی و بیسمیلکردن، به دم سه ماوه به مندا له خدا پا انهوه، گهر مټر نه بوايه ئه و دنده به دندی شهیتان ناوده نرا، هرچی ژنی دنیا هیه به ووتی دنه وټهت، شهیتانی ده بیت، پیری به فر چه ندین جار له ودا له گه ژنانی دنیا شهیتانی بووه، دووهم باسی درهختی ژنان یان درهختی هاوینه ده کات، دندی پا انهوه و درهختی هاوینه دوو ووی دراو کن له خه زننه ی غه ریزه دا مام هی سټکسیان پټهوه ده کر، له یه که مدا خیا بهرکه ما ه وویه کی هاوینییه له حیکایتخواندا وورده کرتهوه، له دووهدا راستینه یه ووه به هاریه که یه که پیری به فر په نجا جار زیاتر چووه ته خزمهت ئه و درهخته، ژنانی به ووتی بینووه، له و گوټنازی بیني، باوکی ناچار کرد گوټنازی به بهټن، گوټناز ژنی یه که می پیری به فر بوو له داخی به مندا کی کچی دوا ییکرد، پټش مردنی گوټناز، پیری به فر له گه شټکیدا به باکوور له گوندیدا به فر گایان پټده گرت، بټری ناسی و حه زیل کرد، له شه وکدا لاقه یده کات، گفتی پټده دا، که بگه ټهوه هاوسه رگیری له گه دا بکات، که له ئهسته مبوو دټهوه بووک تورکی له گه خیدا دټن، نټوی سهره، له گه سهر که ده گنه هه مان گوند هه وای کوشتنی بټری ده بیست، که دووگیان بووه براکانی کوشتوو یانه ئه و ساوایه تاقه وه چهی پیری به فر بوو له سکی بټری دا مرد، له وهژده ژنه ی هه یوو هیچیان مندا یان نه بوو، هه موو به و داخه وه

سهرده ننهوه، نه لهو ژنانه له گڼرستانه کدا، له ژیر سه دار مـو
که پرکیان به دروستکردووه، به تهنیشت یه کهوه نه ژراون، کـلی
گڼه کان یهك جو یهك نه ندازهن هر کهسه به ئاینی خـی نه ژراوه،
نه مهش نهوه ده که یه نه، پیری به فر به یهك چاو سه یریا نده کات، یه کیان
نه به هـموو ژنه کانی به گنجی مردون، گڼی ژنه کانی دیکه
هر یه کیان له مهمله که تـکه، له چند مانگه کدا سهردانیان ده کات،
پیری به فر کـه دکه به خو نندنه وهی مـژووی کورد، هزی له خرما یه تیه،
هاوسه رگیری له که سه رجه مـیلله تانی دنیا دا کردووه، به نه وهی
وه چه یهك بخاته وه، ناو و ناسنامه ی هـه گـر، هـموو نهو ژنانه ی
هاوسه رگیری له که دا کردووه، هـموو نهزك بوون نه دـندی
پارانه وه، نه نزاو پارانه وه له خودا، نه درهختی هاوینه، نه خـیا
نه واقع، نه هاوین نه بهار، که کی نه بوو، نهوه ته نیا کورده به
دیار مـژووی له گڼه تراوی خـیدا به نه مه کهوه له پاییزدا به
اـبردووی خـی ده که تـت، به دیار نه گـر، نه نهزك کهوه، که له
قـناغه جیاوازه کانی مـژووی پیری به فر دا کـچی دوا ییا نکرده، له
همان کاتدا كـك وهك مـژووی گوندي که تناوه، له به غا، تاران و
نهسته مـبوو کـنتره، که چی له شو ننی خـی ماوه ته وه، گه وره نه بووه،
نه بووه ته پایتهخت، هر له هـناوی جوگرافیدا بهو مـژووه نهزك که،
به گوند ماوه ته وه، پیری به فر باسی سه یه م ژنی ده کات، ژنـکی
نـرمه نی بوو، ناوی مـر بوو، حوت سا ژنی بوو، به جوانی پیری
به فری فـر سه ماکرد، له سه ر خواستی مـر بوو گهرماو کی ژنانه ی
دروستکرد، له کاتی مردنی مـر، پیری به فر به یه که مجار نه خـشکهوت،
له تاران دختـره روسیه که پـی ووت دهرده کهت چاری نیه، سه هـفته
زیاتر نازیت، له که نه وه دا، نـزیک ورم، کات له مای برارای
سمک شـکاک لایدا، تورک هـرشى هـنا شهرى مردنی کرد، به مـام نه مرد،
هـند جار هزی له مه جلیسی دهر وـشان ده کرد، له نـزیک مناره چـی،
له نهو دهر وـشه کانی شیخی نه هری دـی چووه دهر وـشك و هـنای له
هـموو جوانتر حاـی لـده هات، سه مای مهستانه م بینى، ده فی ده ژهن، به
زگ پـبوون حاـی لـده هات، زیکری ده کرد، ده نگیشی زـر خـشبوو، پیری
به فر گوـی له سه سه دو سی وسـه گـرانی حهسن زیرهك بووه، به مـام
شه و کیان، مهستان ده نگى لهو خـشتر بوو، مهستان خـه کی زـی بادینان
بوو، زیکری ناگر ده کات، بنه ماـهـی نهو له نهوان زه رده شتی و
موحه مه دیه، دواى نه م جوانترین کیژی کرمنشاهی هـنا، ناوی فه تانه
بوو له پـشدا داوای کوـی کرد، دواى کردی به کچ، ژ به ژ له
خه فه تی به منداـی ووی له کزی ده کرد، شـت بوو، به چاره سه ر بردی
به تاران، به شـتی کـچی دوا ییکرد، له دوا جاردا باس له غـزال
ده کات، به سك وزا به هـموو زمانـك دوعای کرد، ناوی هـموو

پښتانه مېرګانې هېڅ نا، ټولې به و داخووه مرد، پيرى به فر زمانى
 تورکى، عاره بى، فارسى و ټولې ووسى زانيووه، سووره ته کاني
 قورئانېشې له به ربووه، خو ښه وار بوو هموو شيعره کاني حافر سه عدى،
 مه لا جهزيرى و نالى ټه زبربوو، جار لاي شېخ نه هري وه فايى بينيووه،
 شيعرى شيرين ته شى ده ټولې نوسيووه، پيرى به فر ديوه بزربووه کهى
 حيكايته خوانه، ټو ديوه خه يا ټام ټزهى د ټنکيخ ته که خون به ژيانى
 زرباوو ده بيند، له شکستى و گرياندا، له ټه شکر د نه وه و چکر د نه وهى
 کردهى نووسيندا، له سټه رى دره ختى وشه دا هه ټولې تيامان ټک
 ده گر ټه وه، له ټاس ټي ده قدا به خ ټکى زرباويا نه سه ماي وشه کان،
 هه چوون و داچوونى هه ستى ټاده گر ټت، ب ټ وه پيرى به فر زرباويا نه
 ټه فتار ناکه م، هه موو کچ ټه زى ل ټده کات، که سټکى پراکسيسى
 (کردهى) ه، جگه له نه بوونى وه چه، هيچ ته نگه ژه يه کى سټداری نييه،
 متمانې زياتر به جوو ټه و کرداره، نه ک به ټي ټرو نووسين، گهر
 بيه و ټت گوزارېشت له هه ست ټک بکات زربا ټاسا، به سه ما ده ريده ب ټت،
 به سه ما ده توان ټ ج ټ به گومان له ق بکات، خو ښه واري هه يه، به ټام
 هيچ نا نووس ټت، پښتانه ي حيكايته خوانه، وه ک بيسر ټک ده م ټاستى
 گډ ټانه وه يه هه مان شترانه، که ب ټي ده گډ ټته وه، چى ده بيسر ټ و
 ده بيند ده ينووس ټته وه، زانياريه کاني يه کسان ده ب ټت به
 زانياريه کاني پيرى به فر، له چوار چ ټوه ټ مان ټکدا که وه سفکردن
 ج ټگا به گډ ټانه وه چ ټناکات، له ټگاي زمانه وه به ټووى
 ټووداوه کاند ده کر ټنه وه، به ستراتيژى هونه رمه ند ټک له برى
 هه موويان د ټته قسان و ده نووس ټت، ټاندري تارک ټفسکى ده ره ټنه رى ټووس
 ده ټت "هونه رمه ند له جياتى ته و او ټو که سانه قسان ده کات که
 تواناي قسه کردنيان نييه " 10 ، گهر زمانى پيرى به فر جوو ټه و کردارو
 سه ما ب ټت، زمانى حيكايته خوان ب ټده نگى و هونه رى نووسينه،
 ده سته بردار بوونى هه ټو ټستى سټداری له شو ټن ټه نگدانه وهى نووسين،
 ده ب ټته ټامانج ټک له ټووخسارى پشت ټکردنى ميري مه دا يه قده دا ته وه،
 له ژر دره ختى وشه دا به رده گر ټت، پيرى به فر خون به ژنه وه نابيند،
 هه ژده ژنى ه ټناوه، که چى ټي حيكايته خوان نه توانى ټاقه ژن ټک به ټنى،
 به خه ونېش ب ټت نه توانى بگه يت به ميري م، له د ټندى پا ټانه وه دا
 بوو گوري سکه ت چرا، که وتيت، نه گه يشتى به ميري م، د ټندى پا ټانه وه
 ټنينه وهى مووه کاني خه ون و خه يا ټت بوون، له مپر ټک بوو له
 جيا بوونه وهى ټه زموونى د ټنکيخ ته له دنياى زربا که نزيک بوونه وهى
 چاو که س ټ و ده رکردنى ميري مى ل ټکه و ته وه، وه ک پيرى به فر نا توان ټ
 سه ما بکات، گريانېش دادى نادا، تا به سه ما گوزارشت له هه ستى
 بکات، پيرى به فر چ ټن دوور که و ته وه، دنيا ييه ک ټشو ټا ټزى ب ټي
 ناييه وه، دوو هاوينه مردوويت، زوو مرديت، نه يه ټشت جيا وازيه کان

که مېکاتهوه، ئیتر چیی بنووسـت، له گهـ مردنی تـ، شووکردن و کـچکردنی مهربهـمدا، تراژیديایی حیکایتخوان سهـرهـدهـدات، ادهـستنهـبوونی بهـ پـدراوهـکانی واقع، سهـرهـگرتن و سهـفرکردنهـکهـی بـ نادیار، پشتکردنه، له دنیای ژن، گومانه له توانای خـی، گومانه له کردنهـوهـی پاژـکی نوـی نووسینه له سهـر درهختی کهـتناوه، پـلینکردنی پهـیوهـندیـهـکانی نیوان واقع و فانتازیـه، ئایا نووسینهـکهـی بهـشی ئهـوهـی تـدا ماوه که له گومان بیپارـزـت، له کردهـی نووسینیدا، له ژـر درهختی وشهـدا، ئایا به دواي سهـقامگیری بزربوودا دهـگهـا، یان وهـکارهـکتهـرـکی دـنکیخـتی شکهـستیهـکانی خـی به سهـرکهـوتهـکانی کارهـکتهـرـکی زـرباوی وهـک پیری بهـفر بهـراوورد دهـکرد، یان گومانکردنی لهـوهـدا تـخ نا بـتهـوه که مهربم حمزی لـ نهـبوو، ووخساری ئاـونهـیهـک بوو دـشکاندنـگهـورهـی تـدا بوو، که هیچ کـچـ حمز لهـو چروچاوه ناکات، ئم بیرخستنهـوهـیه بهـر لهـوهـی گومان له مهربم بکات، گومان له خـی دهـکات، ئهـوهـنده بـواي به نووسینه، بـواي به خـی نییه، بـواي بهـوه نییه که بتوانـ مهربم بگـت، پهـرجـ دهـسهـبهـرکات، ویستی به کردهـی نووسین قهرهـبووی ههـست به کهـمکردنی بکات، دا هـنان دروستبکات، گومان بزـونهـری نووسینه لهـتهـک دنیایی دـنیایشدا پارادـکس فهـراههـمدهـکات، قهـد لهـگهـیهـکتریشدا پاکنا بـنهـوه، بهـختیار عهـلی دهـت " پاک بوونهـوه لهـو گومانانه پاکبوونهـوهیه له یشهـکانی هـونهـر "11 له کـتاییدا سهـرهـتهـکانی ابردوو له زـو خود و ئایندهـی بهـجـماوی دهـستنووسهـکه، له درهختی کهـتناوهـدایه، ئایندهـش له دهـرهـوهـی ابردوو دایه، له ئـستادا مهربم نییه، پیری بهـفریش نهـماوه، ئهـدی من بـ هـبم بـ کهـتنـکی تر، بـ داواي لـبـوردنـکی دیکه که منی حیکایتخوان لهـوی نووسهـر جیادهـکاتهـوه، گهـر ئهـو بهـهاری ابردوو بـ، ئهـوا من له ئـستادا هاوینی بهـسهـرچووم، له پاییزیهـکی نادیاردا بهـرهـو نهـزانراو ههـدیم.

کهـرکووک مانگی 12 / 2021

ژیدهـرهـکان

1 - کهـریم کاکه - درهختی کهـتناوه ئـمان - له بـاوکراوهـکانی یهـکـتی نووسهـرانی کورد، لقـی کهـرکووک ژماره 91 - چاپخانهـی:

ئاربخا، کهـرکووک - چاپی یهـکهـم - ساـی 2007

2 - بهـختیار عهـلی - ناشوـن - چاپخانهـی: کار - چاپی یهـکهـم - ساـی 2019 - ل 155

* بـ زیاتر تهـماشای لاپهـکانی 81، 140، 203، 163، ی سهـرچاوهـی ژماره 1 بکه

- 3 - ئەنوەر حسین - ئاشنا بوون بە دریدا - گۆڤاری ئایدیا - ل 131
- 4 - فلیب هامان - سمیولوجیه الشخصیات الروائییه - ترجمه: سعید بنکراد - تقدیم عبدالفتاح کیلیگو - دار الحوار للنشر والتوزیع - الگبعه الاولی - ص 43 5 - بهختیار عهلی - گوتاری مانهوه - چاپ و بڵاوکردنهوه: ناوهندی ښنیری هه‌ند - چاپی یه‌که‌م - 2021 ز - ل 112
- 6 - بهختیار عهلی - دوا خه‌ندهی دیکتاتۆر - چاپخانهی کار - چاپی یه‌که‌م - سا 2020 - ل 257
- 7 - د صلاح فچل - بلاغه الخگاب وعلم النص - عالم المعریفه صدرت السلسله فی شعبان 1998 بأشراف أحمد مشاری العدوانی 1923 - 1990 - ص 211
- 8 - جورج گرابیشی - فی الروایه العربیه - دار الگلیعه للگباعه والنشر - الگبعه الاولی - 1982 ص 185
- 9 - کاروان عومه‌رکا که‌سوور - (گاکانی ژه‌هر) مان - ناوه‌ندی غه‌زه‌لنووس ب - چاپ و بڵاوکردنهوه - چاپی یه‌که‌م - سا 2017 - ل 5
- 10 - عه‌بدولخالق یه‌عقووبی - دیالۆگ و داها‌ڤنان - چاپخانهی خانی ده‌ڤک - چاپی یه‌که‌م - سا 2009 - ل 137
- 11 - بهختیار عهلی - ئاو‌ه‌که‌ی ئۆرفی‌س - چاپخانهی رجایی / تاران - چاپی یه‌که‌م - سا 2014 - ل 205